

Kvalitets- og Designmanual

Byrumsinventar, udstyr og øvrige
anlæg i Nordfyns Kommune
Del 1

nordfyns
kommune

Indhold

Formål	2
1. Byrumsinventar	4
2. Belysning	5
3. Skilte	6
4. Kunst	7
5. Belægning	8
6. Trafiksikkerhedsmæssige foranstaltninger på veje	9
10. Bogense by – "Gammel Købstad" samt Havn og Marina	10
11. Otterup By – "Byen ved Stranden"	13
12. Søndersø by – "Vi bevæger os fremad"	15
13. Mørud by – "Natur og fællesskab"	17
14. Områder uden for bykerne samt mindre byer i landområder	19
15. Skov- og Naturområder	20
16. Strand- og Sommerhusområde	21

Formål

Denne kvalitets- og designmanual skal ses som et opslagsværk for at skabe et ensartet design og udtryk i forhold til etablering af fysiske anlæg i Nordfyns Kommune.

Der skal skabes mere sammenhæng mellem land og by, og man skal have oplevelsen af, at man befinder sig i Nordfyns Kommune, med de løsninger, som her er valgt. Der skal skabes en genkendelighed og sammenhørighed i forhold til det visuelle indtryk.

Kvalitets- og designmanualen skal sikre en helhedsorienteret vedligeholdelse, udskiftning og investering. Manualen rummer en overordnet retning for valg af materialer, inventar og vejudstyr i de forskellige byer, i landdistrikterne og turistområderne.

Manualen tager højde for både arkitektur, drift og vedligeholdelse.

Manualen består af 3 dele

- Overordnet beskrivelse af områders identitet gennem valg af materialer og udstyr
- Produktkatalog med specifikke datablade for de valgte produkter
- Trafiksikkerhedsmæssige foranstaltninger i Nordfyns Kommune.

Manualen er opdelt i forskellige kategorier, i forhold til byernes temaer, områderne uden om bykerne samt mindre byer i åbent land. I åbent land differentieres mellem skov-, natur-, strand- og sommerhusområder.

Kvalitets- og Designmanualen er et dynamisk dokument og dermed et dokument der løbende vil følge udviklingen fremover, ligeledes er det muligt at fravige manualen ved større projekter, hvor temaet bliver valgt af andre hensyn.

Beskrivelse

Manualen indeholder generelle beskrivelse af produkter indenfor følgende områder:

1. Byrumsinventar
2. Belysning
3. Skilte
4. Kunst
5. Belægning
6. Trafiksikkerhedsmæssige foranstaltninger

Kategorier

Følgende kategorierne med temaer er valgt:

10. Bogense by – "Gammel købstad samt Havn og Marina"
11. Otterup by – "Byen ved stranden"
12. Søndersø by – "Vi bevæger os fremad"
13. Morud by – "Natur og fællesskab"
14. Område uden om bykerne i Bogense, Otterup, Søndersø og Morud samt mindre byer i landområde
15. Skov og Naturområder
16. Strand og Sommerhusområder

Der henvises til:

Del 2 - Produktkataloget

Produktkataloget indeholder datablade med produktbeskrivelse for hvert enkelt valgt element med henvisning til leverandør og anvendelsesområde.

Del 3 – Trafiksikkerhedsmæssige foranstaltninger

Manualen for trafiksikkerhed indeholder beskrivelse af midler til brug ved etablering af fartdæmpende foranstaltninger.

1. Byrumsinventar

Generelle betragtninger

Byens inventar også kaldet byrumsinventar, er en samlet betegnelse for byens "møbler".

Byens rum er i dag præget af mange forskellige typer af byrumsinventar såsom bænke, affaldskurve, plantestativer, cykelstativer og meget andet.

Foruden det offentlige opsatte byrumsinventar, ses også privat opstillet inventar i form af udendørs skilte, opstillede borde, stole mm.

Møblering af byens rum er ikke alene et spørgsmål om kvalitet i valget af det enkelte produkt, men også om kvalificerede valg, der betragter byrumsinventaret i sammenhæng med byens tema og arkitektoniske sammenhæng.

Udbuddet af byrumsinventar er omfattende og der er mange muligheder indenfor produktionsteknik og materialevalg. De mange muligheder giver behov for en politik på området, hvor design, materialevalg og materialefarve, placering i byrummet, vedligehold etc. indgår i en samlet betragtning.

Med tiden vil kvalificerede og konsekvente valg af produkter, materialer og farver synligt bidrage til Nordfyns Kommunes overordnede identitet.

2. Belysning

Generelle betragtninger

Belysning tjener tre formål: Det fungerer som orienterings- og arbejdslys, foruden at det skaber stemning.

Orienteringslys er den belysning, der om natten gør os i stand til at opfatte rum og sammenhængende forløb. Det være sig en plads i byen, der defineres ved belysning af belægninger og facader. Eller kæden af vejbelysning, det tegner gadens forløb.

Arbejdslys er den belysning, som gør det muligt at aflæse og betjene elementer under ugunstige forhold – f.eks. i tåge og mørke.

Stemmingslys, også kaldet effektbelysning, bidrager til iscenesættelse af byen eller en særlig begivenhed.

En god belysning er væsentlig for at kunne orientere sig og aflæse byen om aftenen. Belyst korrekt, fremstår byens fremtoning og sammenhænge som pejlemærker, der gør nattens by genkendelig og orientering lettere. Byens særlige og historiske bygninger, byens kunst og beplantning, alt sammen en del af byens identitet, vil ved korrekt belysning kunne aflæses om aftenen.

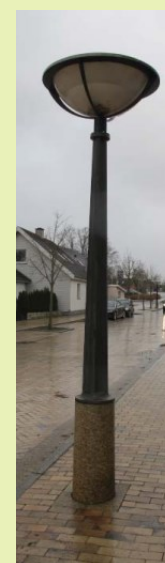
Belysningen påvirker også oplevelsen af tryghed i byen. En korrekt belysning, uden overdreven kontrast mellem lys og skygge medvirker til at skabe tryghed. Kvaliteten af lysest farvegengivelse bidrager også til at skabe trygge byrum.

Belysningsplan

Der henvises til Nordfyns Kommunes belysningsplan som udstikker generelle retningslinjer for, hvordan belysningen af veje og stier udformes i kommunen.

Retningslinjerne fastlægger primært valg af armaturer.

Da belysningsplanen udstikker generelle retningslinjer, kan den ikke erstatte en egentlig projektering, ligesom der også skal foretages lystekniske beregninger, for de enkelte strækninger.

3. Skilte

Generelle betragtninger

Skiltning betjener mange formål i form af oplysninger, reklamer og informationer.

Der kan skiltes på mange forskellige måder i form af f.eks. bannere, flag, standere, plakater, pyloner og digitale tavler.

Offentlig skiltning bør søges at have samme design i hele kommunen, så genkendeligheden kommer til udtryk.

Skiltningen skal være æstetisk i forhold til bymiljøet og oversigtsvenligt i forhold til den trafikale sikkerhed.

Omfanget af skilte skal begrænses, så facadeudtryk bevares og bymiljøet får et venligt og et let fremkommeligt udtryk.

Administrationsgrundlag for skiltning i Nordfyns Kommune

Der henvises til Nordfyns Kommunes administrationsgrundlag som udstikker de generelle retningslinjer for skiltning i kommunen og fastlægger primært størrelse, placering og farver.

Da administrationsgrundlaget udstikker generelle retningslinjer, kan den ikke erstatte en egentlig projektering.

4. Kunst

Generelle betragtninger

Kunst i det offentlige rum er ikke nødvendigvis en enkelt statue midt på torvet. Derimod går udviklingen mod at se hele det offentlige rum og dets elementer som scene for kultur- og kunstoplevelser.

Det offentlige rum byder på et stedsbundet potentiale, som skal udnyttes i et tæt samarbejde mellem planlægningsafdelingen, drift og kommunens Kunstudvalg.

Kunsten bliver således en del af udviklingen af vores byer og landdistrikter der, for at kunne realisere drømmen om en spændende, levende og attraktiv kommune, skiller sig ud.

Kunsten i det offentlige rum er med til at præge stedets identitet og møde borgerne, der hvor de er, i hverdagen.

Det er derfor vigtigt at træffe bevidste og faglig forsvarlige valg, når det offentlige rum skal udvikles.

5. Belægning

Generelle betragtninger

Belægningerne udgør byens "gulv" og definerer forskellige færdselsmønstre, pladسدannelser, stier osv. "Gulvet" fortæller om byen, området og stedets forhold til omgivelserne. Belægningen skal udtrykke variation over det lokale tema såsom købstad og havn.

Belægningen har en fortællende funktion og danner på samme tid det arkitektoniske grundlag, for den meget forskellige bygningsmasse, der udgør byens identitet.

Forskellige belægninger signalerer forskelle i anvendelse og er dermed medvirkende til at styre, de enkelte trafikanter rundt, i det trafikale hierarki. Belægningen er således som eksempel, medvirkende til at regulere trafikhastigheden samt at der tages størst mulig hensyn til handicappede.

Foruden de åbenlyse funktionelle kvaliteter, spiller belægningerne også en meget vigtig rolle i det overordnede helhedsindtryk i kommunen.

Ved bylivsundersøgelser har det vist sig, at belægningen er noget af det første besøgende hæfter sig ved, som en pejling af byen/kommunen.

Belægningen kan med andre ord medvirke til at beskrive byernes identitet, historie og fysiske sammenhænge.

Ved mindre reparationer kan dog anvendes samme belægningstype som eksisterende.

6. Trafiksikkerhedsmæssige foranstaltninger på veje

Generelle betragtninger

Trafiksikkerhedsmæssige foranstaltninger er forskellige former for midler, til at gøre trafikanterne opmærksomme på, at der sker ændringer på vejforløbet eller i omgivelserne i form af en hastighedsændring.

Når det besluttet, at et område eller strækning skal fartdæmpes, kan der vælges mellem en bred vifte af midler og anlæg, der enten virker visuelt eller virker ved fysisk begrænsning. I hvert tilfælde skal en dybere analyse af området eller strækningen afdække hvilke foranstaltninger der skal bruges.

Visuelle virkemidler bør foretrækkes til at formidle en hastighedsændring, hvis det vurderes at være tilstrækkeligt til at dæmpe hastigheden som ønsket. Af visuelle virkemidler kan benyttes følgende:

- Beplantning
- Belægning
- Belysning
- Vejafmærkning
- Kurvede vejforløb
- Vertikalkurver
- Akustiske rumleriller

Fysiske virkemidler, bør kun bruges i de tilfælde, hvor visuelle virkemidler forudses ikke at være tilstrækkeligt, for at dæmpe hastigheden. Fysiske virkemidler virker ved at give trafikanterne en fysisk begrænsning eller at trafikanten skal foretage en retningsændring. Af fysiske tiltag kan nævnes:

- Indsnævring og Forsætninger
- Bump
- Rundkørsler
- 2-1 veje

Materialer og belægninger der bruges til hastighedsdæpende foranstaltninger, bør følge de retningslinjer der er fastsat i hvert enkelt tema. Dermed tilpasses linjerne med de materialer der benyttes i byerne, sommerhusområder, skove, naturområder og de mindre byer i åbent land.

Fysiske virkemidler bør i vides muligt omfang kombineres med beplantning eller belysning, for dels at forbedre markeringen, men også for at forskønne virkemidlet.

De fysiske virkemidler skal gennemføres i en sådan kvalitet, at udskiftning og vedligeholdelse er minimal.

10. Bogense by – "Gammel Købstad" samt Havn og Marina

I den indre kerne af Bogense by er temaet "Gammel Købstad" hvor der vælges inventar og belægning som relateres til en "Gammel Købstad". Havn og Marina, som også er en markant del af byen, er et område med maritimt miljø, dog med materialevalg som har samhørighed med købstaden.

Øvrig del af byen vil have materialevalg som henhører under temaet "Område uden om bykerne".

Omfanget af bykerne samt havn og marina ses på kortet.

I Bykernen er materialevalget primært støbejern, hårdt træ samt brosten.

Kvalitet i møbleringen af byrummene er ikke kun et spørgsmål om kvalitet af det enkelte stykke inventar, men også om sammenhængen imellem elementerne.

Møblering af bykernen skal understrege købstadsmiljøet samt, udtrykke mangfoldighed og robusthed.

Støbejern udstråler design og funktionalitet i en skøn sammenblanding og bliver tillige brugt, da det er svært nedbrydeligt og har en særdeles god holdbarhed.

F.eks. er Ribelamper valgt for at give et æstetisk og bevaringsværdigt udtryk til byen.

Hårdt træ er valgt for på grund af sin høje styrke og holdbarhed samt rustikke udtryk.

Vedligeholdelsen er minimal, da det grå udtryk som fremkommer ved vejr og vindforhold, er det forventede udtryk.

Brostensbelægning er fortrinsvis natursten af forskellig art til kørebanebelægning og kantbegrænsning.
Natursten med forskelligartet farvespil og struktur som kan variere.

Til gangarealer anvendes der fortrinsvis natursten af forskellig art.

Naturstensfliser udtrykker visuelt og funktionelt en rolig, jævn og ensartet overflade.

Naturstenene har mønsterdannende og strukturerende effekt over større områder.

Der anvendes fortrinsvis affaset granitkantsten

På fortovsarealer anvendes fortrinsvis betonfliser med affasede kanter. Ved renovering af fortovsstrækninger lægges, hvor der er plads, 3 rækker betonfliser med 1 chausséstensrække imellem. Der lægges 1 chaussésten mellem yderste fortovsflise og kantsten.

For svagtseende etableres ledelinjer, hvor det er muligt.

Ved mindre reparationer bør anvendes samme belægningstype som findes på stedet.

I øvrigt skal alle elementer udføres i.h.t. Lokalplan nr. 2007-6.

Ved Havn og Marina er materialevalget hårdtræ, natursten, sand og lave belysningsarmaturer som pullerter med maritimt udtryk.

Østre Mole er udlagt som promenadeareal for gående og cyklende trafik og Østre Havnevej tillige for kørende trafik.

Arealet mellem skel og havnebassinudlægges med bolværk, gangbro og opholdsplatforme i hårdtræ, der skal være såvel arkitektonisk som funktionelt foreneligt.

Øvrige områder skal også have et maritimt udtryk med relation til henholdsvis marina og strand.

I øvrigt ønskes et udtryk som har samhørighed med den gamle købstad

Hårdtræ er valgt for på grund af sin høje styrke og holdbarhed samt rustikke og maritime udtryk.

Vedligeholdelsen er minimal, da det grå udtryk som fremkommer ved vejr og vindforhold er det forventede udtryk.

Belægning

På gang- og stiarealer anvendes "grøn" overfladebelægning som er et miljøvenligt alternativ til de traditionelle belægninger og som gør det muligt at anvende stenmaterialernes naturlige farver. De farvetoner og nuancer der opnås, bevirker at belægningen indgår naturligt i havnens omgivelser.

Som kajareal anvendes rillet hårdtræ.

På kørebanearealer anvendes mørk asfaltbelægning

11. Otterup By – "Byen ved Stranden"

I den indre kerne af Otterup by er temaet "Byen ved stranden" hvor der vælges inventar og belægning med reference til den nærliggende Hasmark Strand med "Strandoasen".

Byen ved stranden er området ved Jernbanegade, Bredgade og Søndergade samt området foran biblioteket og parken bagved. Området er især omdrejningspunkt for handelslivet samt en del forskellige arrangementer i løbet af året, som samler mange mennesker både lokale og turister.

Øvrig del af byen vil have materialevalg som henhører under temaet "Område uden om bykerne".

Omfanget af bykerne ses på kortet.

**Materialevalget er med referencer til strandlivet – Sand, sten, prydgæs-
ser, hårdtræ og Corten-stål.**

Sand, sten og prydgæs er materialevalg som referer til stranden

Corten-stål giver et rustikt udtryk, er robust og vedligeholdelsesfrit. Mate-
rialet er anvendt til affaldsspande i bymidten. Spandene er udformet
som cylindre som er fastmonteret til terræn med dertil egnede bolte.
Affaldsspande skal være med inder spand for at lette arbejdsgangen
ved tømning.

Hårdtræ er valgt for på grund af sin høje styrke og holdbarhed samt
rustikke udtryk. Hårdtræ er anvendt til bænke og bedafgrænsning.
Vedligeholdelsen er minimal, da det grå udtryk som fremkommer ved
vejr og vindforhold er det forventede udtryk.

Belysning er på torv og bymidte er armaturer med et moderne udtryk.
Armaturer som er designet til at give en miljøvenlig belysning, uden at
gå på kompromis med den arkitektoniske udseende.

Belæggningerne definerer forskellige færdselsmønstre, pladsdannelser,
stier osv. Belæggningerne skal udtrykke variation over det lokale tema.

Temaet "Byen ved Stranden" tilskynder til betonbelægning, idet denne
fås i farve som strandsand.

Betonbelæggninger må udføres af standardsten af typer som angivet i
katalogbladene, som specialstøbte sten.

Det forudsættes, at belægningen dimensioneres til den aktuelle trafik-
belastning.

Der anvendes fortrinsvis betonkantsten.

På fortovsarealer anvendes fortrinsvis betonfliser med affasede kanter.
Ved renovering af nye fortovsstrækninger lægges, hvor de er plads, 3
rækker betonfliser med 1 rk. grå betonbrosten imellem.
Der lægges 1 række grå betonbrosten mellem yderste fortovsflise og
kantsten.

Der etableres ledelinjer for svagtseende, hvor det er muligt.

Ved mindre reparationer kan anvendes samme belægningstype som
findes på stedet.

12. Søndersø by – "Vi bevæger os fremad"

Temaet tager udgangspunkt i flere områder i byen, hvor temaet er bevægelse, herunder Søndersø bypark som indeholder en lang række funktioner herunder, legeplads til de mindste, boldspil, skaterbane og fitnessredskaber.

Herudover er der sidde- og opholdsmuligheder for alle aldre og for dem som ønsker ro og afslapning findes der et område som har præg af rosenhave.

Tillige er der område med scener, til brug for afholdelse af arrangementer for byens borger og erhvervsliv.

Materialevalget til temaet "Vi bevæger os fremad" tager udgangspunkt i Søndersø Bypark og bymidten

Galvaniseret/pulverlakeret stål som er anvendt til affaldsspande og andre elementer hvor vedligeholdelsesfrit materiale ønskes. Affaldsspande skal være med inder spand for at lette arbejdsgangen ved tømning.

Hårdtræ er valgt for på grund af sin høje styrke og holdbarhed samt rustikke udtryk. Hårdtræ er anvendt til bænke/opholdsarealer. Vedligeholdelsen er minimal, da det grå udtryk som fremkommer ved vejr og vindforhold er det forventede udtryk.

Belysning i bypark og bymidte er armaturer med et moderne udtryk. Armaturer som er designet til at give en miljøvenlig belysning, uden at gå på kompromis med den arkitektoniske udseende.

Belægning

Teamet "Vi bevæger os fremad" refererer til en belægningstype der udgør stigrus, faldsand, gummifliser og beton. Disse materialer kan anvendes ved fremtidige idrætsanlæg/projekter i byen og indbyder til brug og aktivitet.

Den karakteristiske belægningstype i Søndersø, som er teglklinker af forskellig art og på forskellige lægningsmåder, videreføres som en del af fremtidig vedligeholdelse/projekter.

Det forudsættes, at belægningen er dimensioneret til den aktuelle trafikbelastning.

Der anvendes fortrinsvis betonkantsten

På fortovsarealer anvendes fortrinsvis betonfliser med affasede kanter. Ved renovering af nye fortovsstrækninger lægges 3 rækker betonfliser med 1 række teglklinker imellem.

Der lægges 1 række teglklinker mellem yderste fortovsflise og kantsten.

Der etableres ledelinjer for svagtseende, hvor det er muligt.

Ved mindre reparationer kan anvendes samme belægningstype som findes på stedet.

13. Morud by – ”Natur og fællesskab”

Morud ligger tæt på Langesø skov og derved tæt på natur. Natur skal byen bære præg af i materialevalget og der er derfor valgt træ som det mest gennemgående materiale.

Fællesskab symbolisere det sammenhold den lille by har om emner som berører byen.

Materialevalget til temaet "Natur og fællesskab" tager udgangspunkt i placeringen ved skov

Hårdtræ eller trykimprægneret træ er valgt på grund af sammenhængen med skov.

Vedligeholdelsen er minimal, da det grå udtryk som fremkommer ved vejr og vindforhold er det forventede udtryk.

Galvaniseret stål som er anvendt hvor vedligeholdelsesfrit og holdbart materiale ønskes f.eks. til affaldsspande og andre elementer som er i berøring med jord

Belysning i bypark og bymidte er armaturer med et moderne udtryk. Armaturer som er designet til at give en miljøvenlig belysning, uden at gå på kompromis med den arkitektoniske udseende.

Belægning

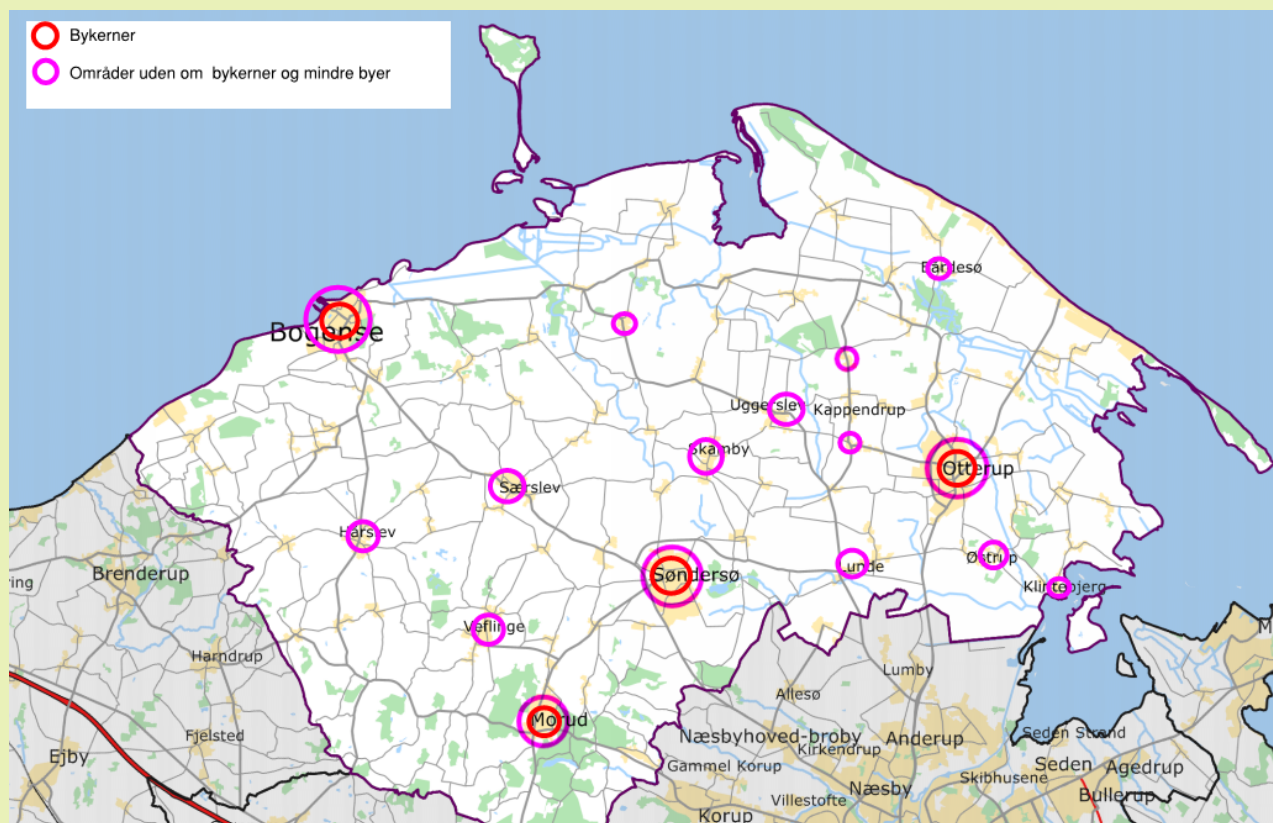
Asfalt og betonfliser vil være det gennemgående belægningsmateriale.

14. Områder uden for bykerne samt mindre byer i land-områder

Områderne uden for bykerne i de 4 hovedbyer, samt mindre byer i åbent land, har mange forskellige udtryk og udformninger. Derfor kan der ikke henvises til et specifikt tema i disse områder.

Det er valgt at ensrette materialevalget i disse områder og derfor vælges der materialer som rustfrit stål, aluminium, hårdtræ, beton og natursten. Disse materialer udtrykker det moderne og tidløse præg, som kan udformes så det passer ind i mange forskellige temaer og udformninger.

15. Skov- og Naturområder

Naturen på Nordfyn er vores store stolthed og en uvurderlig kilde til fantastiske oplevelser. Oplevelser der giver værdi på mange forskellige områder og for mange forskellige mennesker.

Inventaret i skov- og naturområder skal have reference til "Naturen" med farver og materialer, som falder ind i områdets særskilte udtryk og karakter.

Materialer af naturtræ og sten er det fortrukne. Farver skal referere til naturen og falde ind i området og de omkringliggende omgivelser.

Der henvises til dialog med Skov og Naturstyrelsen i hvert enkelt tilfælde samt til Naturbeskyttelsesloven.

16. Strand- og Sommerhusområde

Med Fyns længste kystlinje på ca. 80 km er der lagt op til mange timers aktiviteter ved stranden og havet. Et stort aktiv, som bør tilgodeses med en hensigtsmæssig indretning.

Strandene og sommerhusområderne ved Skåstrup, Fuglsang, Tørresø, Kristiansminde, Jørgensø og Hasmark er derfor oplagte som udflugtsmål og ophold.

Stranden i Bogense er en dejlig bred kunstig anlagt sandstrand, som er beliggende tæt ved Bogense Marina/by og med mulighed for forskellige aktiviteter som f.eks. en omgang beachvolley.

Inventaret ved strand og i sommerhusområder skal have reference til "Stranden" med farver og materialer, som falder ind i områdets særskilte udtryk/karakter.

Ved Hasmark Strandoase er anvendt materialer af naturtræ, sand, sten, prydragræsser og Corten-stål og disse materialer skal være de fortrukne ved strand- og sommerhusområder.

Der henvises til dialog med Skov og Naturstyrelsen i hvert enkelt tilfælde samt til Naturbeskyttelsesloven

